

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 088 118 86 71
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Aan alle Burgemeesters en Wethouders
van Overijssel

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Mw. A.A. Enting
Telefoon 038 499 83 66
AA.Enting@overijssel.nl

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
27.01.2022	2022/0005616	1	-	-

Onderwerp: Toekomstkracht Overijsselse bibliotheken

Geacht College van Burgemeester en Wethouders,

Van digipunten, lezingen, iPad-cursussen tot het oplossen van maatschappelijke vraagstukken: het takenpakket van de bibliotheek omvat anno 2022 zo veel meer dan alfabetiseren en voorlezen. Daarbij is zij onafhankelijk en toegankelijk voor iedereen. Of zoals schrijver Özcan Akyol (Eus) het verwoordt:

"Bibliotheken zijn wel erg ondernemend. Er is altijd van alles te doen. En intussen maken ze een behoorlijke transitie door. Bibliotheken weten dat ze niet alleen maar een plek kunnen zijn om boeken te lenen, maar dat ze een toevluchtsoord moeten zijn voor iedereen die op zoek is naar cultuur, kennis en activiteiten."

In juni vorig jaar stuurden wij u een brief, waarin wij een oproep deden om samen te blijven investeren in onze prachtige Overijsselse bibliotheken. Aan de reacties merkten we dat gemeenten het waarderen dat de samenwerking tussen alle betrokken partners rondom bibliotheken in Overijssel wordt versterkt. Dat is onze ambitie voor 2022!

De bibliotheek maakt het verschil

U staat aan de vooravond van nieuwe gemeenteraadsverkiezingen. De komende weken gaat u met uw collega bestuurders in gesprek over de toekomst van uw gemeente. Draag dan ook de belangrijke rol van de bibliotheek binnen uw gemeente over aan de volgende coalitie. De bibliotheek maakt het verschil! Voor alle inwoners in uw gemeente.

Voldoende geletterd, digitaal vaardig & levenslange ontwikkeling

Er zijn veel kansen om de bibliotheek verder te versterken - ook in uw gemeente - zodat inwoners volwaardig en zelfstandig aan de samenleving kunnen (blijven) deelnemen. Vorig jaar heeft demissionair minister Van Engelshoven samen met het IPO en de VNG haar handtekening gezet onder het Bibliotheekconvenant. Dit convenant benadrukt het samenwerken aan drie belangrijke maatschappelijke opgaven:

- De geletterde samenleving
- Participatie in de (informatie)samenleving
- Een leven lang ontwikkelen

Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheken

Provincie Overijssel gaat investeren in de bibliotheken. Naast de uitvoering van de wettelijke provinciale taken ondersteunt de provincie extra met het programma *Toekomstkracht Overijsselse bibliotheken*. Dit is een route die we de komende jaren met elkaar gaan afleggen waarbij kennis wordt gedeeld, extra financiële middelen beschikbaar zijn en volop inspiratie aanwezig is om de toekomstkracht van uw bibliotheek waar te maken. Lokaal maatwerk is het uitgangspunt: Wat heeft uw bibliotheek nodig om een inspirerende en motiverende ontmoetingsplek te zijn voor de ontwikkeling van uw inwoners? Een huiskamer in uw gemeente?

Maak gebruik van financiële kansen

We zien dat de aandacht voor de bibliotheek en haar potentie toeneemt. We sluiten dan ook aan op initiatieven en mogelijkheden die worden aangereikt. Door zaken slim te bundelen, krijgen we samen meer voor elkaar. Bijvoorbeeld door via het onderwijsachterstandsbeleid te investeren in voorlezen in de kinderopvang. Of door via het Nationaal Programma Onderwijs de Bibliotheek op School uit te breiden. We nodigen u uit van deze kansen gebruik te maken. Voor een overzicht van inhoudelijke en financiële mogelijkheden verwijzen we graag naar de bijlage.

Hoe ziet de route naar versterkte samenwerking er de komende maanden uit?

Wat kunnen wij, provincie en Rijnbrink, concreet voor uw gemeente en bibliotheek betekenen? We gaan daarover graag het gesprek met u aan:

- U kunt ons, Bernard Fransen (bestuurder Rijnbrink) en Roy de Witte (Provincie Overijssel) rechtstreeks benaderen voor vragen naar aanleiding van deze brief via bernard.fransen@rijnbrink.nl of tel. [06-45536222](tel:06-45536222) en via rh.d.witte@overijssel.nl of tel. [06-55918110](tel:06-55918110).
- We nodigen u uit voor een online Talkshow met inspiratie en informatie over het programma Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheken en de financiële mogelijkheden op donderdag 10 februari van 11.00-12.00 uur. U kunt zich aanmelden via: [Talkshow Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheek - Provincie Overijssel](#)
- We gaan met u in gesprek om de kansen en mogelijkheden in uw gemeente te verkennen. Deze afspraken worden ingepland in januari, februari en maart 2022. Bij deze afspraak zijn alle belangrijke partners vanuit de bibliotheek, de gemeente, de provincie en Rijnbrink aanwezig.
- De provincie stelt de **regeling Bibliotheek van de Toekomst** open vanaf 13 januari. (Zie bijlage voor toelichting en kijk op <https://www.overijssel.nl/loket/subsidie/culturele/bibliotheek-toekomst>).
- We organiseren werkateliers in het voorjaar voor (groepjes van) bibliotheken en partners om concrete plannen te ontwikkelen voor versterking van de bibliotheek.
- We organiseren een live bijeenkomst in juni voor alle (nieuwe) bestuurders met de bibliotheek in hun portefeuille om hen bij te praten en mee te nemen in de route.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, wensen u veel succes bij de verkiezingen en kijken er naar uit samen met u verder te werken aan de Toekomstkracht van onze Overijsselse bibliotheken!

Met vriendelijke groet,

Bernard Fransen
(bestuurder Rijnbrink)

Roy de Witte
(gedeputeerde provincie Overijssel)

(Een afschrift van deze brief is verzonden aan gemeenteraadsleden, statenleden van Overijssel, bibliotheekdirecteuren en Raden van Toezicht van bibliotheken in Overijssel.)

Brief met bijlagen:

- Overzicht inhoudelijke en financiële mogelijkheden om bibliotheken te versterken
- Routekaart *Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheken*

BIJLAGE

Overzicht inhoudelijke en financiële mogelijkheden om bibliotheken te versterken

De regeling Bibliotheek van de Toekomst van provincie Overijssel

(Voor meer informatie kijk op <https://www.overijssel.nl/loket/subsidie/culturele/bibliotheek-toekomst>)

In de cultuurnota RAAK! 2021-2024 van de provincie Overijssel is de ambitie uitgesproken dat over vier jaar alle gemeenten een maatschappelijk, educatieve bibliotheek hebben. Om deze ambitie te realiseren heeft een werkgroep bestaand uit ambtenaren en bibliotheekdirecteuren nagedacht hoe we samen kunnen werken aan innovaties die kennis en informatie ontsluiten voor grotere groepen mensen.

De provincie heeft een investeringsregeling gemaakt, waarbij zij samen met bibliotheken en gemeenten wil investeren in de bibliotheken. Deze regeling helpt de bibliotheken in Overijssel wezenlijke stappen te zetten richting een eigentijdse, maatschappelijk educatieve bibliotheek, aansluitend en uitvoering gevend aan de Landelijke Netwerkagenda.

De regeling is bedoeld om aanvragen te ondersteunen die gericht zijn op de volgende vier soorten activiteiten:

- een geletterde samenleving;
- een leven lang leren;
- een participatie- en informatiesamenleving;
- uitvoering van de Verkenning toekomstbestendig organisatiemodel voor (het netwerk van) Overijsselse Bibliotheken.

Nationaal Programma Onderwijs vanuit ministerie OCW

Gemeenten krijgen uit het [NPO](#) extra budget voor hun rol in voorschoolse educatie, primair en voortgezet onderwijs tot en met schooljaar 2022-2023. Met dit extra geld kunt u in samenwerking met scholen, kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, (jeugdgezondheids)zorg, bibliotheken en andere partijen [maatregelen nemen](#) om de vaardigheden van leerlingen op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak te helpen stimuleren. Dit in aanvulling op en ter ondersteuning van de middelen die scholen zelf krijgen, en de aparte [steunpakketten voor de jeugd](#) die beschikbaar zijn.

Informatiepunt Digitale Overheid door Manifestgroep (diverse ministeries en uitvoeringsorganisaties)

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) maakt de komende jaren ruim 18 miljoen euro extra vrij voor de IDO's in bibliotheken (van € 0,08 naar € 0,83 per inwoner in 2022). Dit geld is bedoeld om meer burgers te helpen met vragen of problemen rondom de digitale overheid, of hun digitale vaardigheden te helpen vergroten. Staatssecretaris Raymond Knops: 'De laagdrempelige hulp die bibliotheken hierin kunnen bieden, helpt de kloof tussen de burgers en de overheid te verkleinen.' De budgetverruiming voor de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO's) is opgenomen in de najaarsnota 2021 en betekent dat bibliotheken deze maatschappelijke dienstverlening flink kunnen uitbreiden.

Brief met bijlagen:

- Overzicht inhoudelijke en financiële mogelijkheden om bibliotheken te versterken
- Routekaart *Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheken*

Oproep aan nieuw kabinet om extra te investeren in bibliotheken (rapport Raad voor Cultuur)

In juni 2020 verscheen het rapport '[Een bibliotheek voor iedereen](#)' van de Raad voor Cultuur. Hierin staat dat sinds 2010 het totaalbedrag dat gemeenten reserveren voor een eigen openbare bibliotheekvoorziening met maar liefst 19% is gedaald. Hierdoor heeft niet iedereen in Nederland meer toegang tot een openbare bibliotheek in de eigen gemeente.

Dit is volgens de RvC kwalijk, zeker in het licht van de slechte score van Nederland op leesmotivatie en leesvaardigheid onder middelbare scholieren in het recente [PISA](#)-onderzoek. De Raad pleit o.a. voor extra budget voor beleidsprogramma's om via bibliotheken lezen vanaf 0 jaar te stimuleren. Om herstel, vernieuwing en groei weer mogelijk te maken, investeert het nieuwe kabinet structureel €170 mln. per jaar in de creatieve en culturele sector. Hierbij is opgenomen dat het kabinet streeft naar een toekomstgerichte bibliotheek(voorziening) in elke gemeente. Verder worden bibliotheken ook genoemd bij kansengelijkheid en bij de rijke schooldag. Een exacte verdeling over alle aandachtspunten moet nog gemaakt worden.

Programma basisvaardigheden provincie Overijssel

Het aantal laaggeletterden is nog steeds hoog en het aantal mensen aan wie de digitale samenleving voorbijgaat is groot. Zo wordt de afstand tussen verschillende bevolkingsgroepen steeds groter en kan een groep burgers niet langer meekomen. Op basis van de ervaringen van Taal werkt!, het landelijk convenant en advies van de SER Overijssel is er in het afgelopen half jaar gewerkt aan het [Investeringsprogramma Basisvaardigheden](#), de *Overijsselse route naar gelijke kansen*. De provincie wil de komende 3 jaar (2022-2024) € 1,78 mln. investeren in een programma dat gaat bijdragen aan een basisvaardiger Overijssel.

De uitwerking is op hoofdlijnen beschreven en omvat 3 programmalijnen:

- Programmalijn 1: Preventie en onderwijs
- Programmalijn 2: Arbeidsmarkt
- Programmalijn 3: Basisvaardigheden en brede inclusie

Essentieel in het programma is de nadruk die wordt gelegd op de (lokale) samenwerking tussen gemeente, bibliotheek, partners in zorg, welzijn, onderwijs en natuurlijk werkgevers. En daarnaast zijn mede-eigenaarschap en cofinanciering belangrijke elementen.

Netwerkagenda Openbare bibliotheekvoorzieningen 2021-2023

In oktober 2020 tekenden vertegenwoordigers van de drie overheidslagen (het ministerie van OCW, IPO en VNG) en de drie bibliotheekvoorzieningen (VOB, SPN en KB) het Bibliotheekconvenant 2020-2023, om te zorgen voor het in stand houden van krachtige gespreide lokale bibliotheken en om bibliotheken beter in staat te stellen een bijdrage te leveren aan de drie grote maatschappelijke opgaven: 1. Het bevorderen van lezen; 2. Het stimuleren van participatie in de informatiesamenleving; 3. Het aanmoedigen van een leven lang ontwikkelen.

Om invulling te geven aan de afspraken uit het convenant is door lokale bibliotheken, POI's en de KB in gezamenlijkheid de [Netwerkagenda 2021 – 2023](#) geschreven. Deze Netwerkagenda bevat de uitwerking van de drie maatschappelijke opgaven plus acht stelseluitdagingen voor het bibliotheekstelsel. De verbindingen tussen de maatschappelijke opgaven en stelseluitdagingen zijn op verschillende plekken genoemd. De Netwerkagenda maakt het mogelijk om deze verbindingen nog verder te versterken. Bij de uitwerking van de drie maatschappelijke opgaven zijn ook vertegenwoordigers van de drie overheidslagen geraadpleegd. Belangrijk bij het uitvoeren van de Netwerkagenda is het intensiveren van de samenwerking in gespreide en gedeelde verantwoordelijkheid van de lokale, provinciale en landelijke bibliotheekvoorzieningen.

Brief met bijlagen:

- Overzicht inhoudelijke en financiële mogelijkheden om bibliotheken te versterken
- Routekaart *Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheken*